

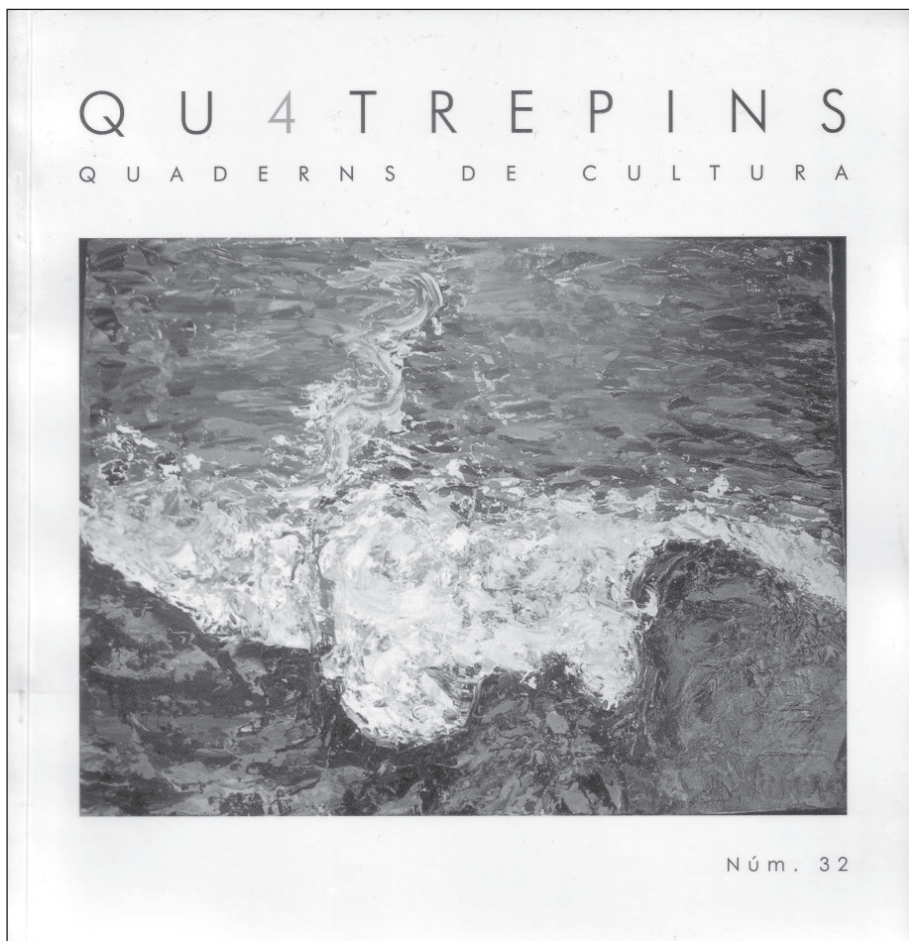
Revistes a raig

MARIA JOSEP CASTILLO

En aquest número de *fonts* caldria canviar el títol de la secció per un altre més adient: revistes a raig. La de la nostra entitat està a punt de complir el mig centenar. Però en poblacions veïnes són moltes també les que amb més o menys antiguitat porten la cultura, la història local o la ciència a les llars dels seus respectius municipis o als seus subscriptors. Algunes són iniciativa dels arxius locals, d'altres d'entitats culturals o científiques, d'altres de centres d'estudi com el nostre. Però totes tenen al darrera la feina altruista de grups de gent interessada en tirar endavant projectes que a voltes comporten una lluita contra molins de vent gegantins (qui les finança, qui escriu, qui les compagina, qui corregeix els textos...).

A Argenton tindríem en *Llaç* una mostra del tipus de publicacions que volem remarcar aquí, que sortí mensualment des del 1977 i durant 8 anys. A la capital de la nostra comarca cal destacar els *Fulls del Museu Arxiu de Santa Maria*, apareguda el 1978 i amb una periodicitat quadrimestral. És una publicació emblemàtica en el camp de la història local i comarcal que al maig del 2011 va treure el seu número 100. Tal com recull la pàgina web de l'entitat, "actua de portaveu de les activitats del Museu Arxiu de Santa Maria de Mataró, alhora que divulga part de l'important documentació que guarda l'Entitat i un extraordinari fons fotogràfic".

També a Mataró i actuant com a butlletí d'una associació que ja ha complert els 25 anys d'existència tenim, des del 1994, *Felibrejada*, revista trimestral del Grup d'Història del Casal, grup

dedicat a la divulgació de la història i el patrimoni local i a la difusió dels estudis dels investigadors de la zona. Parlar de publicacions periòdiques de temàtica històrica a Mataró ens porta a esmentar *Laietania* revista subtitulada *Estudis d'història i d'arqueologia de Mataró i del Maresme*. Publicada des del 1981 amb una periodicitat més o menys anual per la Secció d'Arqueologia del Museu de Mataró, té com a antecedents *Museu*, editada per Marià Ribas l'any 1948 (íntegrament en català) i *Quaderns de Prehistòria i Arqueologia de Mataró i el Maresme* (del 1977 al 1980). Altres camps o àmbits d'estudi tenen també les seves publicacions, com *L'At-*

zavara, butlletí de la Secció de Ciències Naturals del Museu de Mataró des de l'any 1979 i amb una periodicitat anual.

En la línia de *fonts*, una publicació local el gruix de la qual l'integren treballs d'investigació històrica local, a voltes ampliada a localitats veïnes i/o a notícies i cròniques d'activitats passades, tenim per exemple *Duos Rios a Dosrius*. En la presentació del seu segon número, el 2008, es digué com s'emmarca en la tradició de publicacions culturals necessàries per als pobles, perquè preserven la seva història i el patrimoni. Al número 19 de *fonts* del juliol del 2004 es va ressenyar el contingut del número 1. El seu nom

prové del topònim més antic que consta del poble i al darrera hi ha les responsables i impulsors de l'Arxiu Històric Municipal de Dosrius.

Una altra revista d'aquestes característiques seria *Singladures*, dedicada a la divulgació referent a la història i el patrimoni de Vilassar de Mar, nascuda l'any 1985. Durant la seva primera etapa (1985-1999) actuà com a butlletí del Museu Municipal divulgant estudis referents al passat nàutic i pesquer de la vila. La segona etapa, ressorgida l'any 2008 gràcies a l'empenta del Centre d'Estudis Vilassarencs en col·laboració amb el Museu de la Marina-Museu Municipal de Vilassar de Mar, ha ampliat i diversificat els continguts oferint a les seves pàgines estudis que versen sobre diferents aspectes de la història i el patrimoni tant de Vilassar de Mar com del Maresme. Sense sortir d'aquesta comarca tenim *Vall Alta*, a Sant Cebrià, butlletí del Centre d'Estudis d'aquesta localitat; *El Sot de l'Aubó*, publicació trimestral del Centre d'Estudis de Canet de Mar amb una secció fixa titulada *Domenechiana* dedicada a la figura de Lluís Domènech i Mon-

taner, el personatge més universal de la vila.

I en localitats properes però de comarques veïnes continuem trobant publicacions dedicades a divulgar el seu patrimoni, la seva història, la seva identitat. Destaquem *Lauro*, la revista del Museu de Granollers que es publica des de 1990, semestralment, i que recull estudis de qualsevol disciplina humanística o científica relacionats amb la comarca del Vallès Oriental i del Montseny; o "Quatrepins. Quaderns de cultura", editada a Palau-solità i Plegamans.

En el darrer número de *Quatrepins*, el 32, apareixen dos articles d'un dels nostres socis. Resident a Òrrius, Josep Maria Roqué està vinculat al Centre d'Estudis Argentonins des de fa temps. Fidel a les nostres reunions mensuals, també la nostra revista *fonts* ha vist publicats alguns dels seus escrits. En el cas que ens ocupa els articles es titulen "Apunts sobre els Cuspinera: Orígens i xarxa familiar" i "Els orígens dels Parellada". Els Cuspinera són una nissaga instal·lada a Caldes de Montbui a mitjans del segle XVIII però també lligada al Maresme, ja que al 1770

un Cuspinera batejà un fill a Dosrius. L'autor ens explica l'èstesa d'aquesta família pel Vallès, per Catalunya i fins i tot més enllà, perquè alguns Cuspinera emigraren a Mèxic al segle XIX. I veient l'arbre genealògic amb el que acaba l'escrit comprovem com en Josep Maria Roqué resta també vinculat a aquesta família, ja que la seva àvia paterna era una Cuspinera. La família Parellada és especialment coneguda pels vincles amb la Fonda Europa de Granollers, establiment fundat per Fidel Vinyamata, nascut a Òrrius el 1743.

En Josep Maria Roqué vincula també amb el seu poble, Òrrius, als Parellada, residents en aquest indret abans de la seva arribada a l'activitat gastronòmica a la capital del Vallès Oriental.

Amb aquestes línies dedicades a revistes d'àmbit local volem deixar constància de la importància de les petites històries que publiquen i difonen. I com a mostra del pes de la història local només cal esmentar com la revista de referència en el món de la Història de Catalunya, *L'Avenç* fa anys que dedica unes pàgines a l'àmbit local, "Plecs d'Història Local".

**FEU-VOS SOCI DEL
CENTRE D'ESTUDIS, ARA!
Empleneu aquesta butlleta
amb les vostres dades**

Nom i cognoms _____

Adreça _____

Població _____ C. Postal _____

Telèfon _____ Any de naixement _____

Marqueu la modalitat de soci que escolliu:

☐ Normal: 24 € per any ☐ Quota reduïda d'estudiants i pensionistes: 15 € per any

☐ Soci protector: ☐ 50 € per any Soci anunciant: ☐ 50 € per any

Domiciliació bancària pel cobrament de la quota:

Banc o caixa: _____ Codi compte corrent (C.C.C):

Data: ____ de ____ de ____

CENTRE D'ESTUDIS ARGENTONINS Jaume Clavell

Signatura: _____

(Lliureu aquesta butlleta a la seu de l'entitat o a qualsevol membre de la junta Coordinadora).